

# ERASMUS+ W BIBLIOTECE UNIWERSYTECKIEJ KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU W RUŻOMBERKU

**Mariola Szydło**  
Biblioteka UZ

Po raz kolejny miałam możliwość wzięcia udziału w szkoleniu pracowników w ramach Programu Erasmus+. Tym razem wybrałam się z wizytą do naszych sąsiadów z południa. Miałam przyjemność być gościem Biblioteki Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu w Rużomberku na Słowacji.

Rużomberok jest przepięknie położonym miastem w północnej części Słowacji, u ujścia rzeki Rewucy do Wagu, pomiędzy Wielką Fatrą, Niżnymi Tatrami a Górami Choczańskimi. Historia miasta sięga XIII wieku. Pierwsze wzmianki o mieście pochodzą z 1233 r., a w roku 1318, dokładnie 700 lat temu, Rużomberok otrzymał prawa miejskie. Miasto swego czasu było największym ośrodkiem przemysłowym i finansowym Słowacji. W XVIII w. powstała tu fabryka papieru, a XIX w. fabryka płótna. Obecnie Rużomberok nadal jest miastem przemysłowym, ale rośnie również jego rola jako ośrodka naukowego.

1 lipca 2000 r. powstał Katolicki Uniwersytet w Rużomberku. Na początku Uniwersytet tworzyły dwa wydziały: Pedagogiczny i Filozoficzny. W 2003 r. został utworzony Wydział Teologiczny z siedzibą w Košicach, a w 2005 r. powstał Wydział Nauk o Zdrowiu.

Celem mojej wizyty była Biblioteka Uniwersytecka KU. Obecnie mieści się ona w nowym budynku, zbudowanym według najnowszych standardów budownictwa bibliotecznego. Zanim jednak powstał nowy budynek, na początku historii uniwersytetu, bibliotekę tworzyło siedem bibliotek wydziałowych funkcjonujących przy wydziałach KU. Zbiory były opracowywane w dwóch różnych systemach bibliotecznych: Virtua w Rużomberku oraz Paris w Košicach i Spišskom Podhradí. W 2009 r. podjęto decyzję o połączeniu bibliotek wydziałowych i utworzeniu jednej Biblioteki Uniwersyteckiej w Rużomberku z oddziałami zamiejscowymi w Košicach na Wydziale Teologicznym i w Instytucie Teologicznym w Spišskom Podhradí. Zbiory bibliotek wydziałowych w Rużomberku zostały przeniesione do budynku byłego internatu, przystosowanego na potrzeby biblioteki i opracowane według jednolitego systemu klasyfikacyjnego. Z czasem oddziały bibliotek zamiejscowych przeszły z opracowania zbiorów w systemie Paris na opracowanie w systemie Virtua. Umożliwiło to scalenie wszystkich katalogów on-line w jeden katalog OPAC. Przeniesienie małych bibliotek wydziałowych do jednego budynku poprawiło nieco warunki lokalowe, choć i tak powierzchnia 2473 m<sup>2</sup> była niewystarczająca na potrzeby nowoczesnej biblioteki akademickiej.

Wybudowanie nowoczesnego budynku biblioteki na potrzeby całego środowiska akademickiego było celem władz uczelni od początku istnienia Katolickiego Uniwersytetu, ale uczelnia nie miała wtedy jeszcze możliwości finanso-

wych na zrealizowanie takiego wymagającego projektu. Senat KU podjął uchwałę o budowie nowego budynku Biblioteki Uniwersyteckiej w 2006 r. Odważył się podjąć się tego zadania, miał dopiero czwarty rektor KU, pochodzący z Polski, prof. Tadeusz Zasępa.

W 2008 r. powstał projekt biblioteki. Wmurowanie kamienia węgielnego nastąpiło 31 maja 2011 r., a 4 czerwca rozpoczęto budowę nowego budynku. Ukończenie budowy było przewidziane na koniec października, a otwarcie na grudzień 2012 r. Ostatecznie budowa została ukończona 31 sierpnia 2013 r. Uroczyste otwarcie nastąpiło 25 września 2013 r.

Budowa nowego budynku Biblioteki KU była finansowana z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w ramach projektów *Rozwój informatyzacji w edukacji i infrastruktury edukacyjnej w KU i Realizacja i obiekty budowlane w UK KU*, a także z funduszy własnych i darów, zarówno drobnych, jak i wielkich darczyńców. Inwestycja kosztowała 8,9 mln euro.

Całkowita powierzchnia nowego budynku biblioteki wynosi 9265 m<sup>2</sup>. Budynek ma jedną kondygnację podziemną, w której znajdują się magazyny i archiwum uniwersytetu oraz trzy kondygnacje nadziemne z wolnym dostępem do zbiorów. Biblioteka jest urządzona wg koncepcji „miasto w mieście”, dlatego przestrzeń każdej z kondygnacji organizują nazwy ulic i placów. Każda z trzech kondygnacji nadziemnych jest innego koloru. Wybór kolorów nie był przypadkowy, każdy kolor ma symboliczne znaczenie.

Kondygnacja pierwsza jest kolorze złotym, który jest symbolem Watykanu, na pamiątkę papieży - Jana Pawła II, Benedykta XVI i Franciszka. Do biblioteki wchodzimy ulicą Ladislava Hanusa, pierwszego doktora honoris causa KU, która prowadzi w stronę Placu Watykańskiego. Tu znajduje się centralny punkt obsługi bibliotecznego. Tutaj studenci mają do dyspozycji trzy self-checki, jeden z możliwością wypożyczenia i oddawania książek, dwa tylko z możliwością wypożyczenia. Studenci mogą również skorzystać ze skanerów, drukarek i kserokopiarek. Od punktu obsługi odchodzi ulica Antona Neuwirtha, drugiego doktora honoris causa KU.

Na drugiej kondygnacji kolor czerwony przypomina o męczeńskiej krwi pierwszych chrześcijan, która stała się kolorem kardynałów. Nazwa Plac JKT poświęcona jest trzeciemu doktorowi honoris causa KU, Józefowi kardynałowi Tomce. Z placu JKT wychodzą dwie ulice. Pierwsza ulica nosi imię Milana S. Ďurica, profesora i historyka, który podarował KU swój bogaty księgozbiór. Patronem drugiej ulicy jest ksiądz katolicki i zarazem polityk Andrej Hlinka, związany nie tylko z miastem Rużomberok, ale i z historią Słowacji.

Trzecia kondygnacja jest w kolorze niebieskim, który symbolizuje Unię Europejską. Ma on przypominać o tym, że biblioteka powstała dzięki funduszom unijnym, dlatego też główny plac nosi imię polityka Roberta Schumana, któ-



FOT. OD AUTORKI

ry był inicjatorem powstania Unii Europejskiej. Również na trzeciej kondygnacji z głównego placu odchodzą dwie ulice. Pierwsza ulica została nazwana na pamiątkę wielkiego myśliciela - Erazma z Rotterdamu. Druga ulica nosi imię pierwszego dziekana Wydziału Filozoficznego KU - Imricha Vaška.

Biblioteka jest przygotowana na 790 tysięcy woluminów, z czego w magazynie można przechowywać 500 tys. zbiorów, a w wolnym dostępie 290 tys. Koncepcja wolnego dostępu do zbiorów należy do najnowszych trendów architektonicznych w organizowaniu przestrzeni bibliotecznej. Stawia ona na dużą samodzielność użytkowników. Czytelnik ma możliwość bezpośredniego kontaktu z księgozbiorem, dzięki czemu ma możliwość odkrycia podczas poszukiwań pozycji, na które być może nie zwróciłby uwagi, poszukując książek czy czasopism w katalogu. System ten pozwala również na pewną samodzielność w obsłudze niektórych procesów bibliotecznych. Przy wykorzystaniu self-checkout studentci mogą samodzielnie wypożyczać i oddawać książki.

Biblioteka oferuje czytelnikom 570 miejsc, które uwzględniają bardzo różnorodne potrzeby i style pracy. Na każdym z pięter studenci mają do dyspozycji miejsca do pracy przy komputerach i miejsca do pracy indywidualnej. Mają również możliwość studiowania na wygodnych kanapach i fotelach. Oprócz tego na czerwonej kondygnacji jest wydzielona pracownia komputerowa, a na niebieskiej czytelnia do pracy cichej i 3 stoły do pracy grupowej.

Nowoczesny budynek Biblioteki Katolickiego Uniwersytetu oferuje nie tylko możliwość korzystania ze zbiorów bibliotecznych. Na trzeciej kondygnacji studenci i pracownicy UK mają do dyspozycji salę konferencyjną i salę wykładową. Organizowane są tu różnego rodzaju spotkania literackie i wykłady.

W Bibliotece urządzonej jako „miasto w mieście” nie mogło zabraknąć miejsca do wypoczynku czy spotkań ze znajomymi. Na żółtej kondygnacji funkcjonuje kawiarnia Francesco. Inspiracją dla nazwy był fakt, że biblioteka została oddana do użytku w roku, w którym został wybrany papież Franciszek.

Na koniec nie można nie wspomnieć o dwóch dziełach akademickiego malarza Pavla Rusko.

Pierwsze dzieło, *Nadzieja*, wykonane jest z kolorowych trójkątów równobocznych sąsiadujących ze sobą. Kompozycja składa się z dwóch segmentów i umieszczona jest na betonowej ścianie między piętrami. Trójkąty są różnokolorowe, co ma wprowadzać odbiorcę w radosny nastrój, dając optymizm i nadzieję. Trójkąt jest również symbolem Trójcy Świętej i nawiązaniem do logo Katolickiego Uniwersytetu.

Drugie z nich, *Ojcze nasz*, umieszczone na ścianach wszystkich trzech kondygnacji, widoczne jest zaraz po wejściu do biblioteki. Dzieło składa się z 200 kwadratów z kolorowego plastiku, na których jest umieszczony tekst modlitwy *Ojcze nasz*. Sam autor mówi, że dzieło zawiera w sobie pewną tajemnicę. Widz, który je ogląda na początku może składać wyrazy w różnych kierunkach - horyzontalnym, wertykalnym czy diagonalnym. Kiedy jednak zorientuje się, że jest to modlitwa, z pewnością przeczyta ją od początku do końca, żeby sprawdzić czy wszystko się zgadza. W ten sposób odmówi jedną modlitwę *Ojcze nasz* za Katolicki Uniwersytet w Ružomberku.

Zgodnie z intencją autora i ja odmówiłam jedno *Ojcze nasz* za KU, choć zaintrygowana byłam bardziej nie tym czy wszystko się zgadza, ale jaki jest tekst modlitwy w języku słowackim.